YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

TSUE

№8

ISSN: 2992-8982

https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/

2025

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Elektron nashr. 501 sahifa.
E'lon qilishga 2025-yil 1-avgustda ruxsat etildi.

Bosh muharrir:
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:
Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:
Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoira Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

YASHIL
IQTISODIYOT&TARAQQIYOT
Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhriddinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow))
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:
Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po‘latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
G‘afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o‘qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:
Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Khusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Rakhimovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridakhon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: “Ma’rifat-print-media” MChJ
Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O‘zR Tabiat resurslari vazirligi, O‘zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:
““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali
O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro‘yxatdan o‘tkazilgan.

MUNDARIJA

Smart-logistika texnologiyalarini joriy etish orqali oziq-ovqat mahsulotlarini yetkazib berish tizimini optimallashtirish (Toshkent viloyati misolida) 14
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich

Tijorat banklarida korporativ boshqaruvning xalqaro tamoyillari asosida boshqaruv sifatini oshirish 20
Sattarov Umirzoq

Современные банковские продукты 24
Хужамуратов Аббос Мардонович

Amerika qo'shma shtatlarining ijtimoiy himoya tizimi 29
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovna

Совершенствование рынка услуг высшего образования как фактор повышения занятости населения в условиях цифровой экономики 33
Ибрагимов Тимур Ибодуллаевич, Асланова Дилбар Хасановна

Iqtisodiy fanlarni o'qitishda interaktiv metodlarning qo'llanilishi va ularning samaradorligi 39
Kabulov Baxram Kuzibaevich

Korxonalarda raqobat razvedkasi tizimlarini rivojlantirishda innovatsion raqamli texnologiyalarining o'rni 45
Tursunxo'jayev Sardor Jamoliddin o'g'li

O'zbekiston banklarida sun'iy intellekt foydalanish samaradorligini oshirish 51
Kamolov Sardorbek Davlatjon o'g'li

Agrar korxonalar xo'jalik faoliyatida risklarni boshqarish bo'yicha samarali boshqaruv qarorlarini qabul qilishning metodologik asoslari 59
Baymirzaev Dilmurod Nematovich

Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030 66
Исомов Б. С.

Tashish va saqlash xizmatlarini ko'rsatuvchi korxonalarda raqamli texnologiyalardan foydalanish holati 70
Rajabov Orzujon Mamasoliyevich

Ijtimoiy infratuzilmani modernizatsiya qilishda DXSHning o'rni: madaniyat va sport sohasida imkoniyatlar 78
Baykalonov Jalil G'aybulloyevich

Анализ состояния и перспективы развития активного и спортивного туризма в Узбекистане 93
Бойко Фарида Чингисовна, Ивонина Наталья Викторовна

Переоценка и фальсификация стоимости имущества: международные практики, риски и пути решения 99
Мансурова Сайёра Бахтияровна

Hudud sanoati tarkibiy o'zgarishlarini prognozlash usuli 106
Djumayev Farrux Toshmuratovich

Углеродный след и декарбонизация промышленности Узбекистана: роль возобновляемой энергетики и международный опыт 111
Авезова Нилуфар Раббанакуловна, Ощепкова Эльвира Ахтемовна, С.М. Махмудов, А.А. Холиков, Авезова Нилуфар Раббанакуловна

The process of developing startups based on management principles 119
Ilxamov Azizbek Yodgor o'g'li

The impact of economic policy on non-performing loans: the case of Uzbekistan 126
Jalalov Mashkhurbek Gaybullo ugli

Основные направления инвестиционной политики Узбекистана в соответствии со стратегией-2030 134
Исомов Б. С.

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Koʻp kvartirali uylarni boshqaruv organlari tomonidan aholiga sifatli xizmat koʻrsatishni qoʻllab quvvatlashni takomillashtirish ... 138
Umarov Begzodbek Jaloldinovich

Oʻzbekistonda iqtisodiyotni innovatsion rivojlantirishning institutsional asoslari ... 143
Fayzullayev Jonibek Negmatullayevich

Davlat - xususiy sheriklik loyihalarning samaradorligini oshirish ... 150
Tursunov Imomnazar Egamberdiyevich, Hamroyev Gʻayratjon Sultonovich

Oʻzbekiston sugʻurta bozorida hayot sugʻurtasi xizmatlarining rivojlanish tendensiyalari va istiqbollari ... 155
Bazarov Zakir Xonqulovich

Tijorat banklari likvidliligini tartibga solish yoʻllari ... 160
Tursunpoʻlatov Sohibnazar Kasimjon oʻgʻli, Nomozova Mohinur Maxmud qizi

Atrof-muhit ifloslanishini kamaytirishda yashil moliya vositalarining roli: xalqaro tajriba va Oʻzbekiston imkoniyatlari ... 163
Yuldasheva Madina Tohir Qizi

Geofazoviy maʼlumotlar asosida hududlarning farovonlik darajasini aniqlash ... 173
Toymasov Zufarjon Zokir oʻgʻli

Методы и критерии оценки эффективности конкурентоспособности предприятия ... 179
Кучаров Аброр Сабиржанович, Бобожонов Азиз Бабаханович, Алижанова Камила Тохир кизи

Korxonalarda innovatsion jarayonlarni boshqarishning tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish ... 187
Narbayeva Dilnoza Darvishaliyevna

Development of entrepreneurship in Uzbekistan: management strategies in the context of economic reforms ... 192
Ibragimova Saida Ilkhomovna

Aloqa korxonalari xizmat faoliyatida diversifikatsiya qilishning ilmiy baholash usullari va ulardan foydalanish ... 197
Tursunova Mastura Taxirovna

Developing effective marketing strategies for tourism development in Uzbekistan ... 204
Fayzullayev Nodirbek Baxtiyor oʻgʻli

Yakka tartibdagi tadbirkorlarni soliqka tortish mexanizmlarini takomillashtirish masalalari ... 208
Yuldashev Yashnarjon Xolmirzayevich

Yoshlar sanoat va tadbirkorlik zonalarida investitsiya loyihalarini bank kreditlari orqali moliyalashtirish ... 212
Jamalova Dilnoza Egamberdiyevna

Цифровизации системы стратегического управления предприятий нефтегазовой отрасли Республики Узбекистан ... 217
Азимов Кабул

Индекс устойчивости региона против бедности (poverty resilience index – pri): на примере бухарской области Республики Узбекистан (2024) ... 223
Мухамедова Мадинабону Мехридиновна

Экономические аспекты внедрения цифровых технологий в полиграфии ... 230
Юсупхужаева Шахноза Музаффар кизи

Mintaqalararo iqtisodiy hamkorlikni shakllantirish va barqaror rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari ... 233
Sattorov R. A.

Web3’da real vaqt maʼlumot sinxronizatsiyasi — tarmoqdagi kechikishlar va ularni kamaytirish texnologiyalari ... 240
Raimov Ulugʻbek Yorqinbek oʻgʻli

Tijorat banklarining likvidliligini tartibga solish amaliyotining dolzarb masasalalari ... 246
Sayfutdinov Bobur Nodirovich

Tijorat banklarining investitsion jozibadorligini oshirish yoʻllari ... 255
Yuldoshev Otabek Jovli oʻgʻli

Tijorat banklarining investitsion faolligini oshirish yo'llari ... 261
Ortiqov Sidiqjon Xolmurodovich

Innovatsion yondashuvlar orqali davlat xaridlarida iqtisodiy samaradorlikni oshirish ... 266
Kurbonbekov Sardorbek Ravshanovich

Hududlarda barqaror rivojlanish nazariyalarining sanoat korxonalari faoliyatiga ta'siri ... 270
Sadriddinov Baxtiyor Shamshiddin o'g'li

Turizm platformalarining raqobatbardoshligini oshirishda zamonaviy kontent va raqamli marketing strategiyalarining integratsiyalashgan yondashuvi ... 277
Dadamirzayev Sarvarbek Ulug'bek o'g'li

Bank xizmatlarida innovatsion texnologiyalarni kengaytirish yo'nalishlari ... 283
Almosova Shohista Jobirovna

Модели организации казначейства в ведущих стран мира ... 288
Сагдиев Равшан Сайфуллаевич

Paxta-to'qimachilik klasterlari faoliyatini nazariy jihatlari va rivojlantirish yo'llari ... 302
B.Sh.Shadmanov

Qurilish sanoatini rivojlantirishda tabiiy resurslardan kompleks foydalanishning ahamiyati ... 307
Yuldasheva Mexrunisa Kasimjan qizi

Yangi O'zbekistonning "Yashil" iqtisodiyoti: qiyosiy tahlilning asosiy tendentsiyalari ... 313
Ro'ziyeva Dilfuza Toshtemirovna

Oliy ta'limda raqamli texnologiyalarning muammolari va uni bartaraf etish yo'nalishlari ... 318
Abduraxmanova Malika Abdujaparovna

Namangan viloyatining Farg'ona vodiysi qo'shni hududlari bilan iqtisodiy hamkorligining hozirgi holati va rivojlantiruvchi omillari ... 323
Sattarov R.A.

Desentralizatsiyalangan ma'lumot almashish protokollari: IPFS, Filecoin va Arweave tahlili ... 328
Raimov Ulugbek Yorqinbek o'g'li

Transport xizmatlari ko'rsatish biznes-jarayonlarini raqamli transformasiya talablari asosida takomillashtirish ... 333
Komilov Asror Akmalovich

Empowering the Future: Assessing the Role of Automation, Internet of Things (IoT), and Demand Management in Enhancing Energy Efficiency of Smart Grids ... 338
Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna

Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanish tajribalari (xalqaro va mahalliy misollar) ... 345
Madaminov Shoxruxbek Ma'rufjon o'g'li

Zamonaviy sharoitlarda uy-joy fondini boshqarishning moliyaviy mexanizmini takomillashtirish ... 352
Inoyatova Durdona Shoxaydarovna, Karimova Aziza A'zamiddin qizi

Mijozlar tajribasini yaxshilashda raqamli integratsiya strategiyalari: "O'zbektelekom" AK tajribasi ... 358
Islamov Javlon Rasulovich

Tijorat banklari orqali jinoiy yo'l bilan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish mexanizmlari ... 361
Rustamov Sunnatillo Rustamovich

Yashil iqtisodiyot barqaror rivojlanish omili sifatida: Yevropa tajribasi ... 368
Turobjanov Murodjon Maxammadjanovich

Ijtimoiy-iqtisodiy barqarorlikka erishishda kichik biznes va mahalla hamkorligi modellarini takomillashtirish ... 373
Murotov Nodir Xujamqulovich

Xalqaro moliya institutlarining O'zbekiston bank sektori va iqtisodiyotiga ta'siri: YETTB faoliyati misolida tahlil ... 378
Alimov Azizbek Alievich

Bankrotlik xavfini tahlil qilish modellari ... 386
Nasiriddinov Bahouddin Nuriddinovich

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Xizmat ko'rsatish korxonalarida sifat va samaradorlikni oshirishni takomillashtirish yo'llari 393
Burxonova Nargiza Mirshohid qizi

Iqtisodiyotni modernizatsiyalash jarayonida bank tizimi islohotlari va ularni boshqarish strategiyalari 400
Hamroyev Xurshid Jalilovich

"Temir yo'l transportida MHXSni joriy etishning ahamiyati va milliy standartlar bilan taqqoslama tahlili" 405
Babaxalov Norbo'ta Eshnazarovich

Banking and financial services in the process of economic development digitalization and its advantages and security of the process 409
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, Baxanurov Oqil Odil og'li

Kichik biznesda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashdagi asosiy muammolar va ularni bartaraf etish yo'llari 416
Abduvosit Omonboyev

"Futurologiya va mintaqaviy iqtisodiy transformatsiya: Markaziy Osiyoda O'zbekistonning strategik senariylari" 421
Siddiqov Abdusalom Abdumalikovich

Kichik biznes subyektlarini bank kreditlari orqali qo'llab-quvvatlashning rivojlangan xorijiy davlatlar tajribalari 425
Irgasheva Nigora Akbarovna

Туристская мобильность стран персидского залива как устойчивый и перспективный источник въездного туризма в Узбекистан 434
Додиев Феруз, Голышева Елена Вячеславовна

Turistik erkin iqtisodiy zonalarda investitsiya loyihalarini amalga oshirish: Imkoniyatlar, muammolar va istiqbollar 443
Xoliqov Dostonbek Rustam o'g'li

Oliy ta'limda davlat-xususiy sheriklik: moliyalashtirish modelini modernizatsiya qilish yo'nalishlari 449
Bozorov Alisher O'zimurotovich

Xalqaro raqamli intergatsiya, raqamlashtrish sharoitida tijorat banklari faoliyati tahlili 455
Turapov Bahromjon Alisher o'g'li

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar – iqtisodiyot taraqqiyotining muhim omili 461
Mamatkulova Nodira Maxkamovna

Davlat xaridlari ishtirokchilarining elektron-skoring tizimi 465
Mamasoliyev Abrorbek Abdug'ani o'g'li

Qishloq xo'jalik korxonalarida melioratsiya xarajatlari xisobining muammolari va yechimlari 469
Baxriev Muxiddin Sheralievich

O'zbekiston Respublikasida norasmiy sektor va aholini norasmiy mehnat bilan bandligining legallashtirishini boshqarishni istiqbolli ko'rsatkichlari 475
Qoraboev Nuriddin Pardaboy o'g'li

O'zbek banklarining xarajatlar samaradorligini stoxastik chegara modelida baholash 481
Xannayev Sherzod

Практические подходы к выявлению и оценке налоговых рисков на основе сегментации деятельности налогоплательщиков 490
Голубова Ольга Сергеевна, Элбаева Мукаддас Рашидовна

Iqtisodiyot tarmoqlarida investitsiyalardan samarali foydalanishni tashkil etish chora-tadbirlari va investitsiyalarni jalb qilish istiqbollari 496
No'monjonova Muazzam Maxbubjon qizi

IQTISODIYOT TARMOQLARIDA INVESTITSIYALARDAN SAMARALI FOYDALANISHNI TASHKIL ETISH CHORA-TADBIRLARI VA INVESTITSIYALARNI JALB QILISH ISTIQBOLLARI

No‘monjonova Muazzam Maxbubjon qizi
Mustaqil tadqiqotchi

Annotatsiya: Investitsiya iqtisodiyotni rivojlantirishning asosiy drayveri hisoblanadi. Shu bilan birga ular nafaqat milliy iqtisodiyotda balki, ijtimoiy sohada ham muhim ahamiyat kasb etadi. Maqolada iqtisodiyot tarmoqlarida investitsiyalardan samarali foydalanishni tashkil etish chora-tadbirlari va investitsiyalarni jalb qilish istiqbollari ko’rib chiqilgan.

Kalit so‘zlar: Investitsiya, investitsiya siyosati, asosiy kapital, soliq stavka, investitsiya resurslari, foiz stavka.

Abstract: Investments are the main driver of economic development. At the same time, they play an important role not only in the national economy, but also in the social sphere. The article considers measures to organize the effective use of investments in economic sectors and the prospects for attracting investments.

Key words: Investment, investment policy, fixed capital, tax rate, investment resources, interest rate.

Аннотация: Инвестиции являются основным драйвером экономического развития. При этом они играют важную роль не только в национальной экономике, но и в социальной сфере. В статье рассматриваются меры по организации эффективного использования инвестиций в отраслях экономики и перспективы привлечения инвестиций.

Ключевые слова: Инвестиции, инвестиционная политика, основной капитал, налоговая ставка, инвестиционные ресурсы, процентная ставка.

KIRISH

Mamlaklatimizni har tomonlama ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, makroiqtisodiy barqarorlikni saqlash, faol investitsiya siyosatini yuritish, innovatsion rivojlanish, aholi farovonligini oshirish kabi ustuvor yo‘nalishlar belgilanib, hozirgi kunda bu sohalarda juda katta islohatlar amalga oshirilmoqda. Bu borada iqtisodiyotni rivojlantirishning birlamchi omili sifatida faol investitsiya siyosatiga e’tibor qaratilmoqda. Jahon tajribasiga e’tibor bersak, hozirgi kunda iqtisodiyotini rivojlantirishning eng samarali va foydali yo‘li bu iqtisodiyotga ko‘roq investitsiya jalb qilish sifatida qaralmoqda. Mamlakatimizda qulay investitsiya muhitini yaratishga, investorlarga har tomonlama imtiyozlar berish va shu orqali iqtisodiyotga investitsiyalar oqimini ko‘paytirishga doir ko‘plab amaliy ishlar olib borilmoqda. Bu esa o‘z navbatida mamlakatimiz iqtisodiyotiga kirib kelayotgan investitsiyalar hajmiga ijobiy ta’sir ko‘rsatmoqda va investitsiyalar hajmi yildan-yilga ko‘payib bormoqda. Endigi vazifa qulay, har tomonlama takomillashgan investitisya muhitini mamlakatimizda yaratish hamda jalb qilinayotgan investitsiyalardan samarali foydalanish mexanizmini takomillashtirish va jalb qilingan investitsiyalardan hududlar bo‘yicha taqsimlanish jarayonini takomillashtirish, har bir sohaga investitsiyalar jalb qilgan holda sohlardagi kamchliklarni oldini olish va sohani rivijlantirishga qaratilgan ishlarni amalga oshirish kabilardir.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Hozirgi paytda olib borilayotgan tadqiqotlarda investitsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy omillari masalalariga xorijiy tadqiqotchilar tomonidan katta e’tibor berilgan, jumladan: Д.

М Розенберг, Э. Дж.Долан, Д.Линдсей, К. Р Макконнелл, С. Л.Брю, Б. А. Колтынюк, Дж.Фридман, Ник Ордуэй va boshqalar[1] tomonidan tadqiq qilingan.

O'zbekiston iqtisodiyotida investitsiyalarning iqtisodiy samaradorligini oshirishning tashkiliy-iqtisodiy omillarining dolzarb masalalari va ijtimoiy-iqtisodiyotga ta'sirini o'lchash bilan bog'liq tadqiqotlar B.Boyxanov, A.Bekmurodov, SH.Tairov, E.Maxmudov, M.Isakov, N To'rayev, Sh.Q.Fozilchayev, N.G'Xidirov, D.G'G'ozibekov, N.H.Haydarov, R.X Karlibaeva va mamlakatimizning boshqa ko'plab yetakchi iqtisodchi olimlar tomonidan olib borilgan[2].

Tadqiqot metodologiyasi dialektika usullari, iqtisodiy jarayonlarni tahlil qilish usuli, qiyosiy va statistik tahlil usullaridan foydalanilgan.

TAHLIL VA NATIJALAR

Mamlakatimiz Prezidenti Shavkat Mirziyoyev aytib o'tgalaridek: "Iqtisodiyotimiz rivojining muhim sharti bo'lgan faol investitsiya siyosatini izchil davom ettiramiz.

2023-yilda yili qariyb 30 milliard dollar sarmoya jalb qilinadi, shundan 25 milliard dollar xususiy investitsiyalar bo'ladi. Jumladan, umumiy qiymati 8 milliard dollarlik 300 dan ziyod loyihani ishga tushiramiz va yana 40 ta yangi yirik loyiha boshlanadi[1].

Mamalakatimizga jalb qilinadigan investitsiyalarni prognozlariga e'tibor qaratadigan bo'lsak yaqin yillarda investitsiya jalb qilish hajmi sezilarli darajada ijobiy o'sish sur'atlariga erishishini ko'rishimiz mumkin.

1-jadval. O'zbekiston mitaqalari va viloyatlaridagi asosiy kapitalga kiritiladigan investitsiyalar prognozi (2020-2025)[2]

Mintaqa, viloyatlar	**Asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning umumiy hajmi, *(mlrd so'm)***		**Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kredit hajmi, *(mlrd. so'm)***		**Davlat byudjeti hisobidan asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalar hajmi, *(mlrd. so'm)***		**Investitsiyalarning umumiy hajmida korxona va aholining o'z mablag'lari ulishi, *% da***	
	2020 y.	2025 y.	2020 y.	2025 y.	2020 y.	2025 y.	2020 y.	2025 y.
O'zbekiston Respublikasi	181529,6	134590,4	34785	75036,3	13640,1	29262,6	38,2	38,4
Qoraqalpog'iston	6330,8	9449,1	2907,3	2683,5	147	195,9	24,1	26,4
Viloyatlar:								
Andijon	3977,4	5041,3	236,6	378,1	152,6	257,1	56,1	56,5
Buxoro	6089	6640	1265,1	1385,4	111,7	86,3	18,2	19,8
Jizzax	5941,3	7354,1	166,4	220,6	308,9	360,3	11,6	12,2
Qashqadaryo	11442,2	14381,8	1235,1	2229,2	82,1	115,1	33,1	33,5
Navoiy	18050	53766,4	324,9	1075,3	1407,9	4086,3	54,3	56,4
Namangan	2931	4414	127,2	208,8	248,1	429,7	42	50,4
Samarqand	3720	4522	63,2	79,1	257,3	322,2	69,8	72,9
Surxondaryo	3179	3815,7	123,9	149,9	106,1	130,3	57,6	71,1
Sirdaryo	1411,8	1760,9	62,3	80,8	306,3	397,3	37,9	39,4
Toshkent viloyati	8279,3	14001,7	180,8	269,4	391,6	668,9	32,9	32,4
Farg'ona	2737,7	3083,6	223,2	252,7	44,2	50,2	36,1	54,1
Xorazm	2876,9	4091,6	492,3	918,1	113,8	208,1	36,1	54,1
Toshkent sh.	19882,3	2268,2	2728		1327,1		54,8	64,1

1 O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning 2023-yil uchun mo'ljallangan eng muhim ustuvor vazifalar haqidagi Oliy Majlisga Murojaatnomasi.// Xalq so'zi, 2022 y

2 mineconomy.uz Iqtisodiyot va sanoat vazirligi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

Iqtisodiy islohotlar natijasida keyingi yillarda mamlakatimizning asosiy kapitaliga investitsiyalaar kiritilish hajmi sezilarli darajada ko'payishi kutilmoqda. Ushbu prognozlarga ko'ra 2020 va 2025-yillarda asosiy kapitalga kiritilish mumkin bo'lgan mablag'lar manbalari ko'rsatilgan(1-jadval). Respublikamiz asosiy kapitalga kiritilgan investitsiyalarning umumiy hajmi 2020-yilda 181529,6 mlrd. so'mni, 2025-yilda esa 134590.4 mlrd. so'mni tashkil etishi prognoz qilinmoqda. Asosiy kapitalga kiritilgan xorijiy investitsiya va kredit hajmi, 2020-yilda 34785 mlrd. so'm va 2025 -yilda esa 75036,3 mlrd. so'mni tashkil etishi kutilmoqda.

2-jadval. Resurslar bo'yicha asosiy vositalarga investitsiyalar(2025-2030)[3]

Ko'rsatkichlar	2025 yil (prognoz)			2030 yil (prognoz)		
	mlrd. so'm	o'sish sur'ati, %	foizda jami	mlrd. so'm	o'sish sur'ati, %	foizda jami
Kapital qo'yilmalar, jami (mlrd.so'm)	379 772	109,0	100,0	746 870	109,7	100,0
Markazlashgan investitsiyalar:	96 712	105,3	**25,5**	**141 797**	**103,9**	**19,0**
Budjet mablag'lari, jumladan, budjetdan tashqari jamg'armalar	29 263	109,8	7,7	46 685	104,0	6,3
Tiklanish va Taraqqiyot jamg'armasi	16 518	103,5	4,3	23 040	103,5	3,1
Chet el investitsiyalari va davlat tomonidan kafillangan kreditlar	50 931	103,5	13,4	72 072	104,0	9,6
Markazlashtirilmagan investitsiyalar:	283 060	110,4	74,5	605 073	111,2	81,0
Korxona mablag'lari	108 816	108,2	28,7	198 589	109,0	26,6
Tijorat banklarining kreditlari va boshqa qarz mablag'lari	62 121	113,7	16,4	170 365	113,4	22,8
To'g'ridan-to'g'ri chet el investitsiyalari	75 036	111,5	19,8	166 337	112,3	22,3
Aholi mablag'lari	37 086	109,1	9,8	69 782	109,7	9,3

2025-2030-yillar uchun investitsiya prognozlariga e'tibor beradigan bo'lsak, 2025-yilda 379 772 mlrd.so'm va 2030-yilda 746 870 mlrd.so'm investitsiyalar o'zlashtirilishi kutilmoqda.2025-yilda 109,0 foiz o'sish sur'atiga erishish va 2030-yilda 109,7 foiz o'sish sur'atiga erishish prognoz qilingan. Bundan tashqari to'g'ridan-to'g'ri investitsiyalar 2025-yilda 75 036 mlrd.so'mni, 2030-yilda 166 337 mlrd.so'mni tashkil etib, 2025-yilda 115,1 foiz o'sish sur'atiga, 2030-yilda 112,3 foiz o'sish sur'atiga erishish prognozlashtirlgan va bu ko'rsatkichlarga erishish uchun iqtisodiyotda hozirgi kunda juda katta ishlar amalga oshirilmoqda.

Iqtisodiyotimizda amalga oshirilayotgan juda katta ishlarga qaramasdan hozirgacha iqtisodiyotimizda investitsion muhitga salbiy ta'sir qiladigan va qulay ishbilarmonlik muhitini yaratishga qarshilik qiladigan ba'zi muammolar va kamchiliklar saqlanib qolmoqda. Shu kabi muammo va kamchiliklarga quyidagilarni kiritsak xato qilmagan bo'lamiz:

- Ayrim hududlarda investitsiyalardan samarali foydalanilmayotgani;
- Hududlar bo'yicha investitisiyalarning joylashuviga katta e'tibor qaratilmayotganligi;
- Barcha sohalarda davlat ulushi ko'pligi;
- Kredit berish tizimi takomillashmagani va baland kredit foiz stavkalari;
- Soliq stavkalarining balandligi;
- Olingan investitsiya resurslaridan mintaqaviy va korporativ boshqaruv darajalarida samarasiz foydalanilayotganligi;
- Investitsion menejmentning boshqaruvning barcha darajalaridagi past sifati;

3 mineconomy.uz Iqtisodiyot va sanoat vazirligi ma'lumotlari asosida muallif ishlanmasi

- Mulkchilik huquqining belgilanmaganligi, investorlarning ham, investitsiyalash obyektlari korxonalarining ham moliyaviy ahvolining past darajasi sababli qo'shilgan mablag'larni qaytarib berilmaslik ehtimoliga bog'liq bo'lgan yuqori investitsiya xatarlari;
- Davlatning moliyaviy va soliq siyosatidagi o'zgarishlarning kutilmagan yuqori darajasi va juda tez fursat ichida o'zgarishi;
- Korporativ investitsiya bitimlarining (konsessiyalar, davlat-xususiy hamkorligining) rivojlanmaganligi;
- Investorlarga qo'shimcha majburiyatlar orqali noqonuniy noqulayliklar keltirib chiqarish;
- Monopoliya darajasi balandligi va bozorlarga yangi tadbirkorning kirib borishidagi turli to'siqlar;
- Nazorat organlarini investorlarning xo'jalik faoliyatiga asosiz aralashuvlari;
- Investorlarga materiallar, uskunalar, ularning butlovchi qismlari hamda ular narxlari va sifati bo'yicha manfaatdor bo'lmagan boshqa tovarlarni sotib olish yuzasidan majburiyatlar yuklash;
- Yangi tashkil etilayotgan korxonalarda qarzdorlik yuklamalarini oshirish;
- Soliq va bojxona soliqlari, shuningdek, davlat kafolatlari berilishining noaniq tizimi;
- Inflatsiya darajasining balandligi;
- Iqtisodiyot tarmoq va sohalarida yetarli bilim va ko'nikmalarga ega, o'z ishiga ma'sulyatli va jonkuyar kadrlarning yetishmasligi.

Yuqorida sanab o'tilgan muammo va kamchiliklar hozirgi kunda mamlakatimizda investitsion muhitga salbiy ta'sir ko'rsatib turgan omillar hisoblanadi. Bu kabi muammolarni oldini olish va kamchiliklarni bartaraf etish orqali mamlakatimizda investitsion muhitni yanada takomillashtirishga, qulay ishbilarmonlik muhitini yaratishga va eng muhimi mamlakatimizga kirib kelayotgan to'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar hajmini oshirishga va investorlarni mamlakatimizga ko'proq jalb qilishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

muammolarni yechimiga va kamchiliklarning oldini olishga qaratilgan quyidagi takliflarni beramiz:
- Inflyatsiya darajasini investitsion loyihalar qiymat o'sishiga ta'sirini kamaytirish;
- Xorijiy investorlarga va milliy ishlab chiqaruvchilarga yanada qulay imkoniyat va imtiyozlar yaratish;
- Investitsiyalarni hududlar bo'yicha real imkoniyatlardan kelib chiqqan holda to'g'ri taqsimlash mexanizmini yanada takomillashtirish;
- Iqtisodiyot tarmoq va sohalarida kadrlar tayyorlash mexanizmini yanada takomillashtirish;
- Erkin eksport zonalari amaliyotini o'rganish va ularni yurtimizda joriy qilishga erishish;
- "Inflatsion targetlash" rejimini o'rganish va uni mamlakatimiz iqtisodiyotiga qo'llash va shu orqali inflatsiya darajasini pasaytirishga erishish;
- Soliq yukini kamaaytirish ishlarini olib borish;
- Bojxona tizimini yanada takomillashtirish;
- Monopoliyalarni tartibga solish tizimini takomillashtirish va investorlarga milliy bozorlarimizga erkin kirib kelishini ta'minlash;
- Nazorat organlarini investorlarning xo'jalik faoliyatiga aralashtirmaslik;
- Erkin iqtisodiy va kichik sanoat zonalari sonini ko'paytirish;
- Har bir sohada marketing va menejmentning zamonaviy usullarini qo'llagan holda sohalarda menejment va marketingni rivojlantirish;
- Investitsiyalardan samarali foydalanish tizimini takomillashtirish;
- Investorlarni kelajakda mamlakatimizga kiritgan investitsiyasidan foyda ola olishiga ishontira olish;
- Milliy mahsulotlarimiz raqobatbardoshligini oshirish;
- Ochiq iqtisodiyot, sog'lom raqobat, ishbilarmonlik va investitsiya muhitini tubdan yaxshilash uchun zarur sharoitlarni yaratish;
- Iqtisodiyotda davlat ishtirokini kamaytirish, xususiy sektorni jadal rivojlantirish orqali yangi ish o'rinlarini ko'paytirish;
- Iqtisodiyotni modernizatsiya va diversifikatsiya qilish, mehnat unumdorligini oshirish orqali yuqori iqtisodiy o'sishni ta'minlash;
- "Yashirin" iqtisodiyotga qarshi kurashish, uning hajmini keskin qisqartirish;
- Valyutani erkinlashtirish siyosatini izchil davom ettirish, barqaror monetar siyosatni amalga oshirish;
- Iqtisodiyotni rivojlantirishga doir strategik vazifalarni ro'yobga chiqarishga qodir malakali kadrlarni tayyorlash;
- "Raqamli iqtisodiyot"ga o'tish ishlarini jadallashtirish hamda barcha sohalarda raqamli texnologiyalardan foydalangan holda bajarilayotgan ish tezligini va sifatini oshirish va vaqtini qisqartirish, masofadan turib ish boshqarish tizimlarini joriy qilish va barcha sohalarda raqamli texnologiyalardan foydalanish.

Fikrimizcha, yuqoridagi takliflar mamlakatimizdagi investitsion muhitga salbiy ta'sir ko'rsatayotgan muammo yechim bo'la oladi hamda kamchiliklarning oldini ola oladi. Iqtisodiyotni rivojlantirishda investitsiyalar muhim rol o'ynar ekan, investitsiyalarni vujudga keltirishga har qanday sharoit va muhitni yaratib berish talab etiladi. Bu sharoit va nuhit yaratilgandagina mamlakatda investitsiya hajmi oshadi va uning iqtisodiyotga ijobiy ta'siri ortadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Долан Э. Дж., Линдсей Д. Микроэкономика / Пер. с англ. В. Лукашевича и др.; под общ. ред. Б. Лисовика и В. Лукашевича. СПб, 1994. С. 440.
2. Bayxonov B.T. O'zbekiston iqtisodiyotida investitsiyalarning tarmoqlararo taqsimlanishini ekonometrik modellashtirish uslubiyotini takomillashtirish. Monografiya. –T.: IQTISODIYOT, 2017. –207 b
3. Макконнелл К. Р, Брю С. Л. Экономикс: принципы, проблемы и политика. Т. 2 / Пер. с англ. М.: Республика, 1992. С. 388,
4. Колтынюк Б. А. Инвестиционные проекты: Конспект лекций. СПб: Изд-во Михайлова В. А., 1999. С. 10.,
5. Фридман Дж., Ордуэй Ник. Анализ и оценка приносящей доход недвижимости / Пер. с англ. М., 1995. С. 441.,
6. Бизнес: Оксфордский толковый словарь. М.: Прогресс-Академия; Издательство РГГУ, 1995. С. 335.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoevning Oliy Majlis va O'zbekiston xalqiga Murojaatnomasi, 20.12.2022
8. Адашев А. Ў. Корхоналарда инновацион ривожланишининг таркибий асослари //Научное знание современности. – 2017. – №. 4. – С. 8-12.
9. Адашев А. У., Аскаралиев А. Современные подходы к показателям и ценностям экономического развития // Теория и практика современной науки. – 2017. – №. 2. – С. 28-30.
10. Urinboevich, Adashev Azimjon. "Analysis of sustainable development of small business components of the republic of uzbekistan." E-Conference Globe. 2021.

YASHIL

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o‘g‘li

2025. № 8

© Materiallar ko‘chirib bosilganda ““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali manba sifatida ko‘rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma’sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga
maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.
El.Pochta: sq143235@gmail.com
Bot: @iqtisodiyot_77
Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo‘lishingiz mumkin. Obuna bo‘lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to‘lov haqidagi ma’lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo‘natishingizni so‘raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo‘natamiz.

““Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali 03.11.2022-yildan
O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№566955 reyestr raqami tartibi bo‘yicha ro‘yxatdan o‘tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug‘bek tumani
Kumushkon ko‘chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz